Inclusie van mensen met een licht verstandelijke beperking bij voetbalverenigingen.

Vanuit een systemisch perspectief

mulier instituut

Dit onderzoek richt zich op hoe voetbalverenigingen inclusiever kunnen worden voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB). Vanuit een systemisch perspectief is gekeken welke factoren binnen en rondom verenigingen inclusie stimuleren of juist belemmeren. Op basis van twaalf interviews met trainers, coördinatoren en bestuursleden van verenigingen met een G-team zijn terugkerende dynamieken en kansen voor verbetering in kaart gebracht. De resultaten bieden verdieping, maar zijn contextgebonden; verbreding naar meer verenigingen of andere sporten is nodig om de bevindingen verder te onderbouwen.

Waarom sporten belangrijk is

Vergroot zelfvertrouwen en zelfbeeld: Sport biedt succeservaringen en helpt bij het ontwikkelen van een positief zelfbeeld.

Bevordert sociale contacten

Draagt bij aan fysieke en mentale gezondheid

Versterkt structuur en dag invulling

Verlaagt drempels naar deelname in de samenleving: Via sport worden mensen zichtbaarder en meer betrokken bij de gemeenschap.

Doorbreekt stigma's en vooroordelen: Actieve deelname laat zien wat mensen wél kunnen.

Stimuleert persoonlijke ontwikkeling

Belangrijkste bevindingen

Inclusie van mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) bij voetbalverenigingen is geen vanzelfsprekendheid, maar het resultaat van een complex samenspel van factoren. Het onderzoek bracht vijf systeemgebieden aan het licht die deze inclusie beïnvloeden:

- Gelijke toegang en deelname
- Sociale toegankelijkheid
- Fysieke toegankelijkheid
- Informatietoegankelijkheid
- Financiële toegankelijkheid

Vooral trainers, begrijpelijke informatie en structurele verankering binnen de vereniging bleken cruciale factoren. Ook kwamen dynamieken aan het licht die inclusie kunnen versterken of juist ondermijnen. Duurzame inclusie vraagt om samenhangende inzet op team-, club- én omgevingsniveau.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Investeer in trainers

Geef trainers in reguliere teams kennis en handvatten om spelers met een LVB goed te begeleiden. Denk aan een korte verplichte training en structurele borging via beleid en sportbonden.

Aanbeveling 2: Maak informatie toegankelijk

Gebruik eenvoudige taal, beeldmateriaal en kennismakings-momenten. Zet buurtsportcoaches in als brug tussen zorg en sport. Dat verhoogt instroom én zichtbaarheid.

Aanbeveling 3: Borg inclusie structureel

Leg inclusie vast in beleid, taken, jaarplannen en budget. Benoem een inclusiecoördinator en maak het onderdeel van de cultuur. Zo blijft het bestaan, ook als mensen wegvallen.

Causal Loop Diagram

Een Causal Loop Diagram (CLD) is een hulpmiddel binnen het systeemdenken dat laat zien hoe verschillende factoren in een systeem elkaar beïnvloeden. Het helpt om verbanden, feedbackloops en dynamiek binnen een probleemgebied te begrijpen. Zo kun je zien waar verandering mogelijk is en hoe effecten zich kunnen versterken of juist in balans blijven.

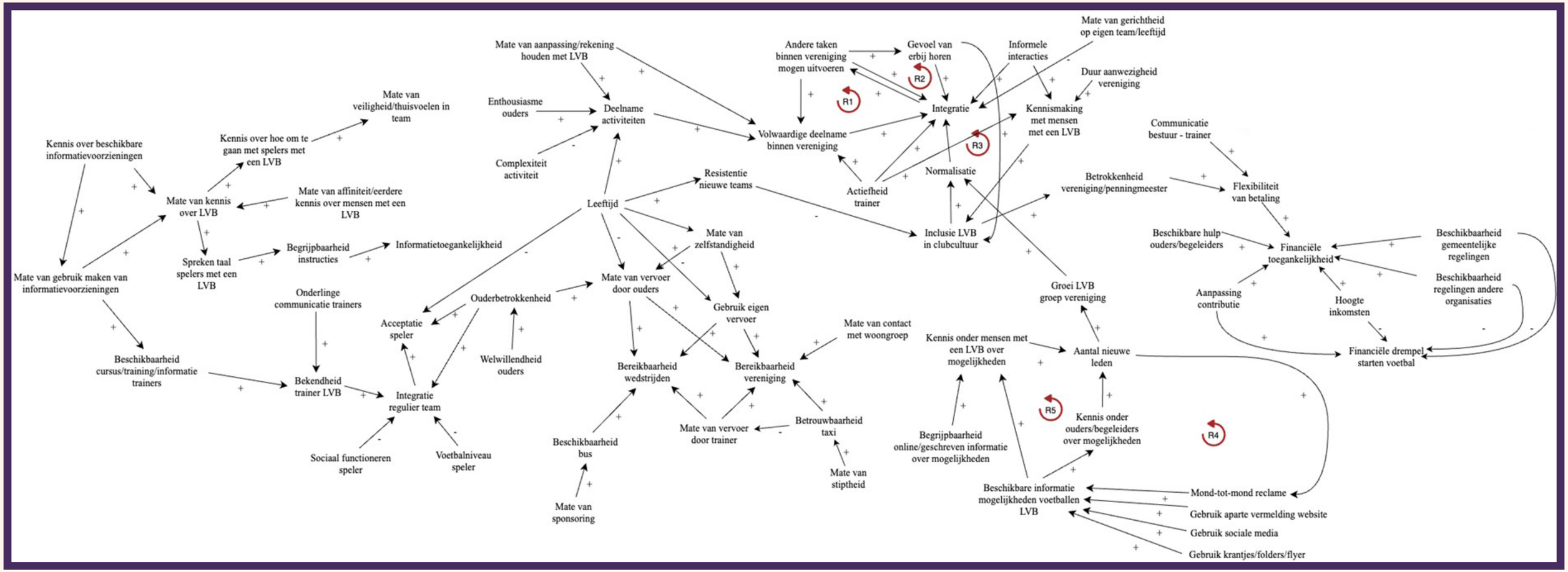

Hoe lees je een CLD af?

→ Elke pijl = oorzaak-gevolgrelatie

\+ Factoren bewegen dezelfde kant op

— Factoren bewegen in tegengestelde richting

↺ Feedbackloops laten zien hoe effecten zichzelf versterken of juist in balans brengen

Belangrijkste bevindingen CLD

- **Kennis als hefboom:** Meer kennis over LVB (bij trainers, ouders en mensen met een LVB zelf) versterkt communicatie, instructies, acceptatie en deelname.
- **Ouderbetrokkenheid is bepalend:** Ouders beïnvloeden vervoer, deelname en sociale veiligheid direct, en indirect via enthousiasme en welwillendheid.
- **Financiële toegankelijkheid is cruciaal:** Minder financiële drempels (door contributieaanpassing, hulp en regelingen) maken deelname realistischer.
- **Trainer is centrale factor:** Trainers beïnvloeden acceptatie, instructie, communicatie en het functioneren van spelers in reguliere teams.
- **Beschikbaarheid en begrijpelijkheid van informatie:** Goede en toegankelijke informatie (mondeling en schriftelijk) maakt deelname inzichtelijker en verlaagt drempels.

Opdrachtgever: In opdracht van het Mulier Instituut **Auteur:** Sanne Kersbergen (Scriptieonderzoek) sanne.kersbergen@gmail.com